

DANICA.

Katolišk cerkven list.

List 11.

V četrtek 7. maliga travna 1853.

Tečaj 17.

Veliki teden v Gorici.

Iz Gorice. Veliki petek zvečer 1853. Terzan. — Per koncu je že naj svetejši teden celiga leta, sveti veliki teden, v katerim smo obhajali spomin terpljenja in smerti našiga Izveličarja Jezusa Kristusa. Ni ga kraja na celim svetu, kjer katoličani prebivajo, de bi s posebno pobožnostjo teh pomljivih dni ne praznovali, in večidel se tudi povsod ravno tisti veličastni cerkveni obredi vidijo, ki našiga duha kviško povzdigajo iz težkih spon pozemeljskiga bivanja v premišljovanje neskončne ljubezni, s katero nas je Sin Božji večne smerti in suznosti hudičeve odrešil. Vender pa ima zraven tega vsaka dežela še svoje posebne sege in navade, ki so nji lastne in se nji posebno primerijo, in ki jih v drugi deželi ne nahajaš. In je tudi naravno, de po različnosti ljudstev, jezika, navad in šeg, ki se zapazujejo v zunajnim deržavnim življenju raznoverstnih prebivavcov naše zemlje, se nekatere manj bistvene stvari tudi pri svetih obredih cerkvenih ločijo. Namen namreč svetih cerkvenih obredov je ta, de zunajna blišoba službe Božje človeka v serce gane in v njem pobožne misli obuja, ter ga k Bogu, k premišljovanju nebeskih reči povzdiga. Kakor pa si nista dva človeka na tem svetu v zunajnim popolnoma enaka, tako tudi po znotrajnim ne, in ako je že med posameznimi tolika razlika, je še veliko veči med celimi narodi. Kar torej eniga globoko gane, de ga solze posilijo, to drugimu se do serca ne segne; kar je pri nas znamenje ponižanja in česenja, to je pri jutrovcih večkrat nespodobno in ponečastivno. Kdo bi se pri nas ne pohujšal, ako bi v Božjo hišo možaki s klobukam na glavi hodili in v nji pokriti ostajali? Pojdite pa v jutrove dežele in bodete vidili, de tam vsi možaki v cerkev vselej le s pokrito glavo hodijo, in se tudi pri sveti masi samo pri povzdigovanju odkrivajo: ako bi kdo pri njih z odkrito glavo v cerkev stopil, bi se oni tamkej ravno tako pohujšali, kakor tukej mi, ako bi hotel kdo s pokrito glavo biti pri službi Božji. Zavoljo tega je naša sveta cerkev, ki je modra vladarica sebi izročene čede Jezusove, vsaki čas vedila, take svete obrede pri Božji službi in pri obhajanju svetih skrivnost za raznoverstne ljudstva in narode ali vstanovljati ali poterjevati, ki so naj pripravniši in naj primerniši tistim vernikam, za ktere so predpisani. Od todi pride, de Greki, ki so zedinjeni s sveto rimskokatoliško cerkvijo, svoje posebne svete obrede imajo, ki so mnogokrat zelo različni od naših. Tako imajo Španci, tako imajo tudi drugi narodi v teh zadevah nekatere posebnosti. Gotovo vedo častiti bravci večidel tudi iz svoje lastne skušnjje, de se clo med

Slovinci, ki sicer v eni deželi, pa v različnih škofijah žive, se tu pa tam v službi Božji kak majhen razloček vidi. Vsaka vas ima svoj glas, pravi pregovor: to velja od jezika, ki ga ljudje govore, in to zamore skorej veljati tudi od stvari, od ktere tukej govorimo. Torej ni čuda, de se tudi pri obredih svetiga velikiga tedna v nekterih krajih kej posebniga vidi, kar se drugod zastoj ise. Vsakdo ve, de se v poglavitim mestu celiga Kristianstva, v slavnim in veličastnim Rimu, ta teden mnogo godi, kar se sicer nikjer drugod ne vidi. Tako imajo tudi Laške dežele sploh v tej reči kej posebniga, kar ne najdeš kmali v slovenskih ali nemških krajih, kakor n. pr. prepevanje psalma Miserere in pesmi Stabat mater v latinskim jeziku. In ravno tako se morebiti mnogo stvari nahaja v teh deželah, ki jih ne bodeš dobil na Laškim. — Pri nas v Gorici je v tem večidel laška sega. Perve tri dni velikiga tedna, in že cvetno nedeljo popoldne, ko se presveto Rešnje Telo izpostavlja v počesenje, vre vse v cerkev iz vsih stanov, staro in mlado poslušat laško pridigo, ki je tiste dni pred najsvetejšim Zakramentam, in prepevat po pridigi spokorni psalm Miserere po latinsko (kaksinkrat tudi še prelepo pesem: Pace, mio Dio!) kar mora človeka globoko ganiti v serce, kadar sliši iz tavzent gerl to v resnici lepo in ginljivo spokorno pesem skladnoglasno peti! In kaj bi rekel še od drugih svetih obredov poslednjih treh dni velikiga tedna? kaj od kej primerne pridige od Jezusoviga terpljenja v veliki cerkvi v petek pred poldnem? Kaj od obiskovanja Božjih grobov, ki so po vsih mestnih cerkvah lično napravljani, in ki jih, bi djal, v procesii vsi naši pobožni mestnjani po hvalevredni stari navadi vse po versti obiskavajo? Tode pred vsim drugim moram vender posebno omeniti prelepih v serce segajočih responsorij (odgovorov) pri zornicah, ki se tukej že blizo trinajst let po tem načinu pojejo, kakor je rajnki pater Rafael, franciskan, slovec komponist, jih zložil. Letas so se prepevali v veliki cerkvi s fisharmoniko tako izverstno, tako lepo, de je bilo kaj. Kdor je veliko sredo bil popoldne v veliki cerkvi, in je slišal peti: „Vos fugam capietis, et ego vadam immolari pro vobis“, ali pa veliki četrtek: „Vinea mea electa“: ta je pač kamnito serce imel, ki ni bil pri tem do živiga omečen. Ali tudi procesia s svetinjo svetiga Križa, pri kateri se kej lepo po vsakim odstavku pesmi: „Vexilla Regis“ vedno ponavlja: „Popule meus, quid feci tibi?“ veliki petek zvečer, je svet obred, ki zamore tudi terdo serce omečiti. — Bog hotel, de bi tudi pri vsih, ki so bili pri teh zares serce vnemajočih obredih pričujoči, in so po njih omečeni se domu vračali, te svete

naprave in navade cerkvene tisti blagodatni uspeh imele, ki ga cerkev doseči želi s tem, de je te in enake svete šege ali sama ukazala ali pa poterdila! Bog daj, de bi nobeden med nami ne bil enak tistim nestanovitnim Judam, kateri so v nedeljo Jezusu radostno prepevali: Hosana Davidovimu Sinu! v petek potem pa: Križaj ga, križaj ga!

Pisma gospod Kocianciča, misionarja v Hartumu.

Prijateljska roka nam je več pisem poslala, ki so jih gosp. Kociancič do prijateljev in znancev na Gorenškim lani iz Hartuma pisali. Pisma, za ktere se prav lepo zahvalimo, bomo po versti častitim bravcam naznanili.

I.

Blagi gospod!

Ze zdavnej sim Vam mislil odgovoriti, pa mi je vedno časa manjkalo: tudi zdaj Vam le ob kratkim svoj stan popisati zamorem. Ko sim Vaše pismo dobil, sim bil popolnoma zdrav, akoravno sim bil malo popred s konja padel in si levo roko zlomil. To je bilo dobro, de so bile popred vse dela z rokami opravljene; in zato me tudi ta nesreča v mojih opravilih celo ni motila. Sam se moram čuditi, kako hitro de se je zlomljena roka zacečila. Roka je sicer zdaj nekoliko zakrivljena, pa nič ne de, de le poprejšnje moči ni zgubila. Vse gospode je ta nesreča bolj prestrasila kakor mene; tudi gospod apostolski namestnik so se hudo ustrašili: jaz sim si pa tako serce delal, de sim celo per vravnovanju vesel ostal. Drugi dan sim že v cerkev šel: svete maše pa vender 30 dni nisim mogel brati. Novo službo veliciga oskerbnika, ki mi je brez plače zročena, sim pa neprenehama opravljal, ker z desnico pišem in podpisujem. Zdaj se brez mojiga podpisa nič ne zgodi, ker so mi prečastiti gospod apostolski namestnik to opravilo zročili. Moram toraj vse stroške zapisovati, pogodbe narejati, ljudi vdinovati, ob kratkim za vse časno skerbeti; gospod Milharčić so pa veliki namestnik in vse duhovno poskerbe. V soli je vodstvo gospod Milharčiću zročeno, meni pa podučevanje v kersanskim nauku: ali dostikrat morava učenicam prave dekle biti, ki so 6 do 12 let stari in še z žlicami nočejo jesti. 20 jih je odkupljenih in nam zročnih: v solo jih pa tudi več zunanjih hodi. De imava s temi reveži veliko opraviti, se že iz tega lahko vidi, ker nama nobena zenska nič ne pomaga; zakaj nobena zenska ne sme v naši hiši biti. Možak je pa per otrocih zmiraj štorast in štorast ostane. To dobro je vender per tem opravilu, de se človek kmalo za silo arabskiga jezika nauči, ker se tukaj le arabsko pogovarjamo. Kar jih je večih, tudi laško govoré. — Pa se moram spet na svoje zunanje opravila ozreti. Posebin opravik za me je ta, de vse potrebno za cerkev in novo hišo poskerbim. Gotovo težko breme, ko bi bilo tudi v Evropi! Kali ne? Sej veste, kaj se pravi zidati. Mislite si vso pravo za cerkev, prostorno za 2000 do 3000 duš, za dve hiši, eno za misionarje, učence in solo, eno za nune, učence in njih solo. V glavi se mi verti, ko premisljujem čez les, opeko, kamnje, pesek in apno, potem pa, kar je nar potrebnisi, čez denar. Denar je tudi kamen. Zdaj sim skorej na suhim, prav na suhim, ker je popotvanje po Beli Reki vse pobralo: pa tudi gori se mora delo perčeti: ker je tam prav za prav naša duhovnija, tam naše delo. Molite, de bi Bog temu početju srečo dal. 1. gru-

dna so se prečastiti gospod apostolski namestnik in gospodje Dovjak, Možgan in Trabant po serčnim poslovljenju napatili. 30 dni od Hartuma novo stajo napravit. Prav rad bi bil z njimi šel; ali iz pokoršine sim mogel serčno željo zatreti in ljubim prijatlam le reči: Z Bogam! Resnično, odkar sim od doma, nisim nikjer doma; vedna ločitev in nič obstanka, — serce mora merzlo biti do vsiga posvetniga. Komaj je ladija, na kateri so bili gospodje misionarji, po reki „Baher el Abiad“ odrinila bila, sim se že prav pridno dela poprijel. Les je bil prvi, na kteriga sim mislil in ki me nar bolj skerbi: zato sim verliga moža vdinjal in mu 29 delavcev perdružil: mizarjev, žagarjev, drevarjev in tesarjev, ki so pa komaj teh imen vredni: vse te sim v ladii 19 dni daleč po Sinji Reki poslal tje, kjer so gojzdi, de bodo lesa nasekali, nažagali, otesali in v Hartum perplavili. Kako težko sim te ljudi dobil! In s kolikim trudam je bila pogodba narejena! Evropejcam ne služijo radi in jim ne upajo, odkar je imenitin Evropejic (ne Avstrianec) svojiga služabnika tako pretepel, de se je v obupanju obesil — ali — nekteri to obešenje še drugači obsojujejo. Le našo hišo imajo še radi ti ubogi čerenci. — Zdaj išem dobre persti za opeko; opekarja že imam, ki je na Švajcarskim rojen in je tudi za cerkev sv. Katarine v Aleksandriji opeko delal. Še le uni dan je sem peršel v upanju, de so tukaj zlate gore; pa se je grozno opekel, kakor vsaki, ki ima tako upanje. Dežela je revna in zlo stiskana; tergovce tergovcu dobička ne pervoši; od todi je tudi sovraštvo med njimi. Ni vse dobro, kar je dobro popisano. Tudi jaz sim druge misli imel, kakor jih imam zdaj ko golo resnico vidim. Vender se s tem tolažim, de Bog voljo za djanje sprejme; tega tolažila pa tisti ne more imeti, ki po časnim blagu hrepeni; zato sim še vedno zadovoljin. Ko bom zemljise za opeko kupil in se bodo opeke že narejale, bom z 20 ljudmi začel kamnje lomiti, de ga bom kmalo veliko imel. Kamnarnico sim dobil na otoku „Undurman“, ne daleč od Hartuma. V Hartumu, ki je med dvema rekama, vsako početje nar več za to perzadene, ker mora človek zmiraj ladije imeti, kar spet veliko stroškov napravi. Če to in veliko veliko družiga, kar ob kratkim ne morem povedati, dobro prevdarite, lahko previdite, de marsiktero noč v skerbih in premisljevanju prebudim, in de mi malo časa ostaja, bolj natanko dopisovati, kar sim pa vender dolžan velikimu odboru Mariine družbe na Dunaju. Vse obiskovanja mene zadenejo in mi še malo časa, ki ga imam, vzamejo; ali to vse mora tako biti, ako hoče človek med zvijačnimi turki kaj opraviti. Obiskovanja bodo zdaj za nekoliko časa prenehale, ker se bodo 16. grudna vsi plemenitaši s poglavarjem vred v vojsko podali. Tudi avstrianski oskerbnik gosp. dohtar Reiz je v Abisinio šel, Evropejci gredo veči del na Belo Reko in na Kordofansko: potem bo toraj več miru in časa za mnogotere početja. V naglici pozdravim Vas vse . . .

II.

Ljubi Rudolfik!

Tudi Ti me nisi pozabil in me imaš se zmiram rad. Kako lepo je to! Ker me imaš rad, se boš gotovo tudi prav pridno učil in rad molil, de bom od Tebe le dobro slišal, ako domu pridem. Kako me bo to veselilo! Povedal si mi, de si v drugim razredu dobro opravil. Le pridin bodi, in veselje delaj ljubim starsem, ki Te tako radi imajo! Moli

pa tudi vsaki dan zanje per sv. maši, de bi jih Bog še dolgo dolgo zdrave in zadovoljne ohranil. Vem, de tudi zame moliš, in mislim, de mi ni treba Te še le tega prositi, ker si me tako rad imel! Prosim Te pa nekaj družiga, kar bo Bogu tudi prav všeč. Lej! tukaj je sto in sto tacih otrok, kakoršnin si Ti! pa nič ne vedo od Boga. Ne vedo, de je Bog vse vstvaril, de vse ohrani in vlada; nič ne vedo od ljube Marije, nič od angela varha, ki nam je vedno na strani in nas hudiga varuje. Vsiga tega ne vedo ti ubogi zamorčiki. Tudi nimajo obleke in precej v kočice iz blata narejene steko, če koga zagledajo. Pa tudi odraseni nič ne vedo od Jezusa Kristusa, ki je za nas vso svojo drago kri na svetim križu prelil. In koliko otrok je tukaj, ki še matere nimajo! Divjaki so peršli, hišo zažgali, očeta in mater umorili ali prodali, ker se tukaj otroci in odraseni kupujejo in prodajajo. Tako očeta in mater od otrok ločijo in ti ubožčiki nikdar več ne vidijo ne očeta ne matere, ne bratov ne sester. Ali ni to žalostno? O kako bi se Ti jokal, ko bi hudobnež peršel, Te vzel in prodal! Prav lepo toraj moli, de naj se Bog teh otročičev usmili. Prav lepo Te prosim, tega ne pozabiti. Piši mi, ali boš mojo prošnjo spolnil. Po tem Ti bom od teh zamorčikov še veliko veliko perpovedoval. Tudi v naši hiši je več tako majhnih, kakor si Ti, ki ne vedo, kje de so njih oče ali mati; pa za te mi skerbimo, de se prav pridno učijo in molijo. Kolikrat jim perpovedujem od Tebe, od svojih in od Tvojih bratov in sester; to jih pa tudi silno razveseli, in hočejo kar z menoj domu, dobre bratce in sestrice unkraj morja vidit. Na to jim pa povem, de je predelec, de je 60 in še več dni delec. Potem so pa spet žalostni in černe ročice sklenejo ter za Te molijo, ker ne morejo k Tebi priti. Lepo Te pozdravijo in Te prosijo zanje moliti. Rudolf, nikar ne pozabi ne njih ne mene! Blagoslovim Te v imenu Boga Očeta in Sina in svetiga Duha. Predobrotljivi Oče naj Te prav pobožniga ohrani, prečista Devica Marija naj Te varuje in Tvoj angel varh naj Te povsod spremlja! . . .

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Valed poslaniga poslednjiga zapispnika družnikov ss. Cirila in Metoda nam visokočastiti Opat in dekan g. M. Vodusek veselo naznanilo pišejo, de je ta bratovšina na Krajskim kakor na Štajarskim enako vdeležje zadobila. Podoba ss. Cirila in Metoda, prav lepo napravljena, je že v Celju, pričakujejo še 12 z zlatam in sijanjem obdanih apostelnov z dobrim Pastirjem vred iz Gradca, potem bodo vse te častitljive reči skupaj k s. Jožefu odpravljene in v oltar razstavljene, ki je za nje perpravljen. V sedežu bota ss. Ciril in Metod, okrog apostelni in zgorej dobri Pastir. Vpisovavne bukve za brate in sestre so pri sv. Jožefu. Pri prvim bratovskim duhovnim opravilu 9. sušca so vsi pričujoči željo razodeli, de naj bi se pri vpisovanju zraven dneva, imena in primka tudi stan in dom ali kraj družnikov pristavljali. — Perve nove deležnike njih 49 smo spet iz St. Jerneja od g. J. Orešnika prejeli, kterih je z unimi 4. prosenca poslanimi skupaj 195.

* Gosp. Adalb. Aiholcer, kaplan v Gorjah, je izvoljeni fajmošter per sv. Magdaleni per Idrii. — 22. sušca je za mertudam umrl gospod Andrej Hegler, bivši fajmošter v Starim Logu.

* Gospod Jožef Krombholz, kaplan v Kočevju, je izvoljeni fajmošter v Starim Logu; g. Franc Do-

linar, kaplan v Železnikah, pride za namestnika v Leskovicu, in gosp. Jakop Krašna, kaplan v Ustii, za namestnika v Dolenji Log.

* Ker se družba Marijniga presvetiga Serca vedno bolj in bolj razmnožuje, bo morebiti komu ljubo zvediti, de se tudi tej bratovšini primerne podobe z molitevjo sv. Bernarda (memorare) in zaznamnjanimi dnevi odpustkov pri sv. Petru dobiti zamorejo.

„Šolski prijatelj“ piše, de bodo gg. družniki skorej dobili Kafolove ogovore z „Božidaram“ in „letnim preštevilam“ in „imenikam družnikov“. To bo že za tekoče leto; torej naj tisti, ki mislijo odstopiti, društvu naznanijo. Družnik po 3. §. jenja biti, a) kdor svojevotjno odstopi in to ustno ali pisemno naznani; b) kdor eno celo leto čez odločeni čas letnine ne plača.

* Lazaristi pri sv. Jožefu poleg Celja bodo v kratkim delo svojiga poklica, namreč duhovne vaje ali misione pričeli. Govori se od več ljudskih misionov po Štajarskim; prvi, kteri je gotov in že odmenjen, pa bo pri sv. Lenartu na Koroskim od 8. do 22. vel. travna, tedaj skoz 14 dni okoli binkoš.

Iz Gorenškiga. Koliko se visokočastiti Lavantinski škof za dušno in telesno omiko Slovenskiga naroda trudijo, je pač po celim Slovenskim dobro znano. Iz dopisa, kteriga sim te dni od prijateljske roke iz Šent-Andreja prejel, povzamem naslednje verstice: Ze od vsih Svetih so naš knez in škof v Stolni cerkvi kersanske nauke imeli, zdaj od pusta pak so pridigovali; pač se nikoli tako izverstnih govorov čul nisim. — Slovšek so resnično neutrudno marljivi, posebno za sole se veliko trudijo. Pred pustam so spisali „Veliko berilo za slovenske sole“, ravno zdaj so nam pa pernesli „Malo nemško-slovensko slovnico“, de jo bomo prepisali, ki jo potem za natis v Beč poslali bodo. Življenje svetnikov je v natis že odšlo, tudi v Beč. V pastirskim listu, kteriga so pred nekim tednam po škofii razposlali, posebno gospod katehetam gorko na serce pokladajo, de naj mladino neutrudljivo k Bogu napeljujejo, večkrat v tednu šolsko mašo imajo, per kteri naj mladina poje ali roženkranc moli. Učitelam zapovejo, de mladino pridno peti učili bodo, za vsako tehantijo so obljubili 5 gold. tistim učitelam in otrokam, ki se bodo v petju nar bolj skazali i. t. d. Bog jih ohrani še mnogo mnogo let Slovenskimu narodu; oni so zares po volji Božji.

Jošip Levčnik.

Slovesna ponovitev obljube treznosti v Krajski Gori. V svečnico ali 2. dan svečana t. l. po blagoslovljenju sveč je bila po družbinih postavah s poprejšnjimi in na novo pristopivšimi družniki obljuba treznosti spet slovesno storjena in ponovljena. Nar prvo so častiti gospod fajmošter pred velikim altarjem zbrane družnike z naslednjimi besedami, ki so vsem pričujočim v serce segle, nagovorili:

„Preteklo je kot v hitrim pišu pol leta, kar smo se tukej pred Gospodovim altarjem vprvic k treznosti zavezali, in zderžnost od žganih pijač Bogu zaobljubili.

Storili smo to iz ljubezni do Boga, de bi s tem njemu Narsvetejšimu v čast dar prinesli, ker je on iz ljubezni do nas svojiga edinorojoniga Sina nam v dar dal. Storili smo to v čast Jezusoviga terpljenja in njegove smerti, zlasti pa njegore pekoče žeje na križu, de bi se njegoviga zaslužnja v življenju, v smerti in v večnosti ložej in tecniši vdeležili.

Storili smo to iz ljubezni do bližnjiga, in sicer ob času, ko se iz debila pijanosti mnogotere ostudne pregrehe in vnebovpijoče hudobije tako košato izrasajo, de bi kakor od sebe, tako tudi od družih to poglavitno pregreho z izgledam in molitvijo odganjali.

Storili smo to v pomoč dušam in vicah, zlasti v pomoč svojim ljubim staršem, bratom, sestram, svojcam

in prijatlam, de bi jim s svojo zderžnostjo tje v večnost nekoliko hladila poslali, če ga potrebujejo.

Storili smo to iz pravične, kersanske ljubezni do sebe, de bi nam v duhu pokore sprejeta zderžnost milostljivi sodbo per Bogu zadobila.

Oh, kako steklo žejo od Boga odločena ali tudi le zaderžana duša tam v večnosti občuti, to nam Jezus sam kaže nad evangeliskim bogatinam, kateri zdihuje: „Oče Abraham! usmili se me, in pošlji Lazara, de pomoči konec svojiga persta v vodo, in ohladi moj jezik, ker grozovito terpim v tem plamenu“ (Luk. 16, 24.). Pa tudi to mu ni bilo dovoljeno. Zakaj ne? Nekaj, ker sam v življenju ni usmiljenja do revnih imel, nekaj pa, ker njegovo gerlo ni hotlo postave zatajenja spoznati. Mi pa smo se pijači za dušo in telo nevarni odpovedali, de bi s tem skušnjavo do mnogih grehov od sebe ločej odganjali, in de bi si s to zderžnostjo že hladilo naprej poslali, ako bi nas pravica Božja v vice obsodila. (K. sl.)

Od Savine 28. sušca K—. Na god sv. bratov Cirila in Metoda so v Celju per sv. Jožefu, kjer je oltar, spomin teh svetnikov posvečen, že skorej dodelan, prečastiti gosp. Celjski opat, z veliko duhovni obdani, slovesno opravilo s permernim nagovorom imeli, v katerim so govorili od visokih zaslug teh dveh svetih bratov v slovanskim narodu in od silno imenitniga namena bratovšine, koja se je pod brambo teh svetnikov v zedinjenje Slovanov v veri vpeljala. Nagovor končaje so se oznanili, de se bo tudi zanaprej vsako leto ta dan per sv. Jožefu slovesna služba božja s pridigo obhajala. Sad te pridige je že, kakor smo se sami prepricali, po širokim ocitih, zato ker je bilo, kakor zdaj neprenehama, tudi tisti dan veliko ljudi iz raznih tudi daljnih far per sv. Jožefu zbranih. Število bratov se množi dan na dan; zaupamo pa, de bodo prelepe besede, v letašnjih Drobtnicah v zadevi te bratovšine govorjene, še vse posebno k njenimu nar lepšimu razvetu pripomogle.

Razgled po kersanskim svetu.

Iz Rima 2. sušca. Tripoliški veliki škof, prečastiti gospod Giusto, je sporočilo prejel, de ga bodo kardinala zvolili. Giusto je pa odgovoril, de se ti časti odpove, ker bi mu v denarnih zadevah le veliko skerbi perzadjala. Sveti oče so toraj sklenili veči del stroškov poplačati in revnimu škofu, ki je kapucinarskiga reda, tudi hišno napravo omisliti. Poslali so mu že v dar srebernino, ktere so se sami posluževali, ko so še kardinal bili.

Iz Pariza 13. sušca. „Univers“ naznani danes pismo, ki ga je Veuillot iz Rima sovrednikom pisal. 26. svečana, perpoveduje Veuillot, je bil v papeževi kapeli per sv. maši in papež sami so ga obhajali, in popoldne mu je perjatel iz Pariza sporočil, de ga je Pariški veliki škof obsodil bil. Kaj taciga se mu ni dozdevalo, akoravno je vedil, de ga je opat Gaduel zatožil. Silno se čudi nad tem, česar je njegov časnik „Univers“ tožen. Svetiga očeta bo prosil, to reč razsoditi.

Škofje v gorenskih renskih deželah so že zdavnej trjali, de naj deržava katoliški cerkvi vzete pravice nazaj da, ki se nikdar prodati ne smejo in ne morejo. Vladarstva teh deželá so se v teh zadevah posvetvale in škofam vse enak odgovor dale, kateri kaže, de naj bo cerkev še vedno sužnja. De škofje in katoličani sploh z njim niso zadovoljni, se že iz tega vidi, kar je veliki škof, prečastiti gospod Vikari, Badenskimu ministru baronu Maršalu odgovoril. V tem odgovoru je namreč pertžba naznanjena, de se katoliški cerkvi, v

ktero se večina prebivavcov šteje, prostost ni dala, koja ji gré, temuč. de je zdaj še v nove sponc zakovana; povedano je pa tudi, de se veliki škof zoperstavi vsimu, kar pravcam katoliške cerkve zoperva; zakaj Bogu mora bolj pokorin biti, kakor ljudém.

V Tridentu se je 3. sušca sirotišnica vatanočila, v kateri bo 60 dečkov odrejenih. Jernej Sartori, ki je 31. sušca 1835 umerl, je namreč v svoji zadnji volji vse premoženje, 200.000 goldinarjev, v napravo sirotišnice namenil, kar se je letas zgodilo, ker je tudi njegova žena lani 7. listopada umerla.

V Augsburgu je J. Henle 100.000 goldinarjev založil, de bodo v ondotni bolnišnici usmiljene sestre bolnikom stregle in hiševanje imele.

V Algerii, pred 23 leti po Francozih perdobljeni, je zdaj 114 katoliških duhovnij (fará), 54 šol za moško in za žensko mladost.

Iz Nasavskiga. Protestanski duhovnik „Christfreund“ je bil 8. sušca z mlinarjem Sornam vred v Dilenburgu očitno v katoliško cerkev sprejet.

Prečastiti Olomuški škof in kardinal so 4. sušca umerli.

Prečastiti gospod škof Sekavski Otmar vitez Ravšer, so izvoljeni veliki škof na Dunaju.

Venece

na grob visokočastitiga gosp. Janša Klajšer-a, *)
Lazariškiga priora v Celju. † 15. sušca 1853.

Kaj si, britka smert! storila?
Klajšera ne vidim več!
Ti si naglo ga vmorila. —
O neusmiljen je tvoj meč! —

V tihim grobu že počiva,
Stekle so se mu skerbi;
Mati zemlja ga pokriva,
Dok' ga angel ne zbudi.

Tvoje serce, bratec mili!
Bilo zmir je za Boga,
Ti v veselju in v sili
Nikdar nis' pozabil ga.

Iz oči ti mir, milóta
Solncu lično sjala je.
Večna naj za to lepóta
V raju ovenčuje te.

Zmir si pot pravice hódil,
Vedno grešnike budil.
Vsac' ga z lepim zgleđam vódil,
Vsim za večnost skerbin bil.

Bil nevoljnim smiljen oča,
Bil sobratam drug in brat.
„Vbogim streči bla sladkoca
Vsa ti je, se s njim' pečat'.“

Mesto britkiga terpljenja,
Kteriga se nisi bal,
Venece večniga življenja
Ti tvoj Jezus je podal.

V sladkim miru zdaj počivaj,
Večna luč ti naj gori,
Z angeli veselje vživaj,
Ki ti ga želimo vsi.

Iz Gradca 4. mal. travna

F. Šrol.

Mili darovi.

Za afrikanski mision. Dobrotnica 1 gold.

*) Prihodnjic kaj več od njega.

Vred.